

OKROGLA MIZA O OPTIMIZACIJI IN VERTIKALNI STRUKTURIRANOSTI POUKA GEOGRAFIJE

Drago Perko

V okviru proslave Sedemdeset let geografije na Ljubljanski Univerzi (1) med 4. in 9. decembrom 1989 je bila 6. decembra na programu okrogla miza z naslovom Optimizacija pouka geografije v osnovni in srednji šoli in njegova vertikalna strukturiranost (2). Na osnovi izhodišč, ki jih je podal prof. dr. Jurij Kunaver, so udeleženci z referati in v diskusiji ugotavljali slabe in dobre strani pouka geografije, iskali vzroke za slabosti in poskušali poiskati poti k njihovi rešitvi in to pri pouku zemljepisa v osnovni šoli, pri pouku geografije na srednji šoli in pri visokoškolskem študiju geografije. V prejšnji številki Geografskega obzornika je bil objavljen prvi prispevek z okrogle mize (3), v naslednjih številkah pa bo predstavljena še večina ostalih referatov. V tokratni številki sta na vrsti prispevka akad. prof. dr. Ivana Gamsa in dop. akad. prof. dr. Igorja Vrišerja.

1. Černe, A. in Gosar, A. 1989: *Sedemdeset let geografije na ljubljanski Univerzi. Geografski obzornik 2, 1989, letnik 36. Ljubljana, str. 42.*
2. Katedra za didaktiko geografije FF 1989: *Okrogla miza - Optimizacija pouka geografije. Geografski obzornik 2, 1989, letnik 36. Ljubljana, str. 44.*
3. Marentič Požarnik, B. 1990: *Pouk geografije in razvijanje ekosistemskega mišljenja. Geografski obzornik 3/4, 1990, letni 37. Ljubljana, str. 54-55.*

REFORMA GEOGRAFSKEGA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA NA UNIVERZI V LJUBLJANI

Igor Vrišer

Študijski programi na ljubljanski univerzi so na geografskem oddelku doživljali v preteklosti številne spremembe in jih glede na to ne moremo šteti za ustaljene ali nespremenljive. Kratka zgodovina je naslednja.

Pred drugo svetovno vojno in nekaj let po njej je študij geografije potekal ciklično v povezavi z enim ali dvema predmetoma (A - B - C). Študijski režim je bil zelo sproščen, z majhnim številom delnih izpitov, nekaj skromnimi seminarскими deli in z zelo obsežnim diplomskim izpitom. V začetku petdesetih let so povezave skrčili na en predmet (A - B).

Leta 1951 so z uvedbo enopredmetnega študija geografije omogočili uvedbo študija nepedagoške geogra-

fije. Še dalje pa je ostal v veljavi študij geografije kot dvopredmetne in pedagoške usmeritve. Iskušnje so pokazale, da so imeli diplomanti enopredmetnega geografskega študija težave z zaposlovanjem, saj so težko dobili zaposlitev v pedagoških poklicih zaradi preozke izobrazbe.

Leta 1960 je prišlo do velike univerzitetne reforme, ko so na vsej ljubljanski univerzi vpeljali stopenjski študij. Geografijo je bilo odslej mogoče študirati le v povezavi z B predmetom in študij je bil pedagoško naravnano. Povezave so bile večinoma z zgodovino in sociologijo. Zaradi premestitve geografije na filozofsko fakulteto (prej je bila na prirodoslovno-matematični) so odpadle povezave s prirodoslovnimi predmeti (geologijo, biologijo in meteorologijo). K temu so veliko prispevale tudi naravoslovne vede, ki so iskale zveze z eksaktnimi vedami (fiziko, matematiko in kemijo). Učni načrt, ki ga je izdelal Svetozar Ilesič, se je izkazal za zelo dobrega, saj se je z nekaterimi modifikacijami obdržal do zadnje reforme, ko je bil v osemdesetih letih ukinjen stopenjski študij. Naj omenim med temi modifikacijami poskus študija geografije in turizma, ki je vzbudil veliko zanimanja. V ta učni načrt smo kasneje vnesli tudi nekatere usmeritve in smo dopustili povezave z drugimi predmeti na filozofski fakulteti. Na tej osnovi se je znatno zvečalo število slušateljev, ki povezujejo geografijo z etnologijo, germanistiko, pedagogiko itd. poleg že obstoječih povezav z zgodovino in sociologijo.

Reforma univerzitetnega študija leta 1985, ki je odpravila višješolski študij, je terjala temeljito reformo geografskega študija. Kljub številnim dilemam, omejitvam in kompromisom je študijski program obdržal veliko prvih prejšnjega študijskega režima: dvopredmetnost, delitev na pedagoško in nepedagoško usmeritev, možnost delne specializacije (varstvo okolja, turizem, prostorsko planiranje, politična geografija), celovitost prenašane snovi in tudi teoretično možnost študija enopredmetne geografije. Ni mogoče trditi, da smo s sedanjim študijskim programom zadovoljni; zaradi tega smo se že večkrat ukvarjali z mislijo o njegovi nadaljnji preobrazbi in smo tudi izdelovali načrte o njegovi reformi. Iz več razlogov smo jo odlagali, čeprav so prihajale pobude za njeno izvedbo tako iz vrst učiteljev, kot tudi diplomantov in slušateljev. Med glavnimi problemi so se znova zastavljala naslednja vprašanja:

- Ali uvesti enopredmetni (nepedagoški) študij geografije?
- Kako zmanjšati sedanjo obremenitev slušateljev, saj študij dveh predmetov in pedagoško-psiholoških predmetov zapolnjuje vseh 3600 ur v štirih letih študija?
- Katere povezave z drugimi predmeti priporočati?
- Kako omogočiti slušateljem možnost določene izbire